

CeSID: istraživanje o korupciji u visokom obrazovanju

Centar za slobodne izbore i demokratiju (CeSID) je u okviru regionalnog projekta „Univerziteti bez korupcije u Albaniji, Severnoj Makedoniji i Srbiji“ sproveo istraživanje o percepciji korupcije među studentima na javnim univerzitetima u Srbiji. Istraživanje je pokazalo da zbirno 66% studenata smatra da je korupcija mnogo i veoma mnogo rasprostranjena u društvu. Da je korupcija mnogo ili veoma mnogo raširena na univerzitetu smatra 35% anketiranih studenata, dok je 24% ispitanih studenata koji smatraju da ima mnogo ili veoma mnogo korupcije na fakultetu na kojem studiraju. Od konkretnih tipova neželjenih ponašanja na fakultetu, ispitanici smatraju da je najčešće varanje na ispitima od strane studenata (27%). Na drugom mestu po učestalosti kao percipirano najrasprostranjenije je davanje novca profesorima za prolazak na ispitu ili veće ocene (15%), dok je na trećem mestu praksa plaćanja studenata drugim licima da pišu seminarske radove i disertacije (12%). Po 3% ispitanika reklo je da je upitano da pruži mito profesorima, odnosno osoblju fakulteta, dok je 5% priznalo da je mito i nudilo profesorima. Prijave korupcije su vrlo retke – svega 2% studenata je eksplicitno reklo da je na neki način reagovalo na korupciju.

Studenti uglavnom nisu upoznati sa procedurom prijave korupcije – čak 77% ispitanika reklo je da uopšte nije upoznato ili da je malo upoznato, 18% osrednje, a zbirno tek 5% da je dobro i veoma dobro upoznato. Forme koje su, po mišljenju ispitanika, najbolje za prijavu korupcije na fakultetu su onlajn obrasci (36%) i razgovor sa upravom fakulteta (33%). Glavni razlog za nizak nivo prijave korupcije se vidi u nepostojanju želje da se korupcija eliminiše. Slično tome, više je onih koji smatraju da upravi fakulteta nije stalo do borbe protiv korupcije od onih koji smatraju da joj jeste stalo.

Istraživanje je izvršeno tehnikom lice u lice na tri javna univerziteta u Srbiji (Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Kragujevcu), u periodu od 26. aprila do 10. maja 2023. godine na slučajnom reprezentativnom uzorku od 300 studenata. Prilikom kreiranja uzorka vođeno je računa o proporcionalnoj zastupljenosti sva tri univerziteta u uzorku prema broju studenata, kao i o tome da manji univerziteti budu zastupljeni u statistički značajnom broju ispitanika.

Projekat „Univerziteti bez korupcije u Albaniji, Severnoj Makedoniji i Srbiji“ je podržan od strane regionalnog granta „SMART Balkan – Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan“, regionalnog projekta implementiranog od strane Centra za promociju civilnog društva (CPCD), Centra za istraživanje i kreiranje politike (CRPM) i Instituta za demokratiju i medijaciju (IDM) i finansijski podržan od strane norveškog Ministarstva spoljnih poslova.